

Pannon Egyetem, Veszprém – Germanisztikai és Fordítástudományi Intézet
Pannonische Universität Veszprém – Institut für Germanistik und Translationswissenschaft
University of Pannonia – Institute of German and Translation Studies

---

ÚTMUTATÓ A DIPLOMAMUNKÁKHOZ

PANNON EGYETEM VESZPRÉM
MODERN FILOLÓGIAI ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR
FORDÍTÓ ÉS TOLMÁCS MESTERSZAK (MA)

Germanisztikai és Fordítástudományi Intézet

Veszprém, 2018 júniusától

H-8210 Veszprém, Pf. 1158, Wartha Vince u. 1.

Tel.: (+ 36 88) 624 000, 6195 mellék

1. A diplomamunka felépítése

- külső fedőlap
- belső fedőlap
- (köszönetnyilvánítás)
- tartalomjegyzék
- bevezetés
- a téma kifejtése
- összefoglalás, konklúzió
- mellékletek
- bibliográfia
- nyilatkozat

A fordításra kiválasztott két szövegnek szakmai jellegűnek kell lennie (szakmai közönséghez kell szólnia), és kb. 5 évnél nem lehet régebbi, származhat szakkönyvből, szakfolyóiratból vagy internetes forrásból. A szövegek kiválasztását minden esetben a témavezetővel kell egyeztetni.

Megjegyzés: Tartalmi, illetve egyéb kérdésekben a PE-MFTK Fordító és tolmács mesterszakának (MA) modelltantervében leírtak az irányadók: <https://german-translate.mftk.uni-pannon.hu/dokumentumok-kezelese/oktatas/fordito-es-tolmacs/427-fordito-tolmacs-ma-2020-21-1/file>

2. A diplomamunka szerkesztése

- margók: alsó, felső, jobb, bal: 2,5 cm (normál);
- oldalszámozás: a fedőlap kivételével folyamatosan, arab számmal, jobb oldalon, lap alján;
- folyó szövegben: Times New Roman (TNR) betűtípus, 12-es betűméret, 1,5-es sorköz;
- fejezetcímek: TNR, 12, nyomtatott nagybetűvel, félkövéren, balra zárt;
- fő fejezetek megnevezése: lásd Tartalomjegyzék;
- fejezetek számozása: az egyes a(l)fejezeteket arab számokkal, decimális rendszerben (1., 1.1., 1.1.1, 1.1.2., 2., stb.) számozzuk, a fő fejezetek jelölése római számokkal is történhet (I., II., IV. stb.), a Tartalomjegyzék és a Nyilatkozat nem fő fejezet, számozás nélkül áll;
- a hivatkozások a folyó szövegen belül álljanak (minden hivatkozást a bibliográfiában kell feloldani):
  - nagyobb gondolatra, témára történő utalás: (Ellis 1994),
  - szó szerinti idézet: (Nida 1964: 411),
  - többszöri hivatkozás ugyanarra a szerzőre és évre: (Ellis 1994a, Nida 1964b)
  - kivétel: az internetes hivatkozások forrását lábjegyzetben kell megadni (a letöltés dátumát is megjelölve),
- ábrák/táblázatok: a szövegbe illesztve, folyamatos számozással (1. ábra / 1. táblázat), a cím és a szám az ábra vagy táblázat alatt középre rendezve, TNR, 10-es betűméret (a táblázat tartalma is);

- lábjegyzetek: folyamatos számozással, TNR, 10-es betűméret, 1-es sorköz, sorkizárt, végjegyzeteket ne alkalmazzunk!
- a nyelvi példákat *dőlten* szedjük (pl. a szaknyelvi *homorú*), a kiemelés eszköze a **vastag** vagy ritkített szedés, aláhúzást sehol se alkalmazzunk!

3. Külső fedőlap (fekete kötésben, arany betűkkel, 1 példányban)

<p style="text-align: center;">DIPLOMAMUNKA CÍME</p> <p style="text-align: center;">(TNR, 16, félkövér, nyomtatott nagybetűkkel, középre zártan)</p> <p style="text-align: right;">a szerző vezetékneve + keresztnéve (TNR, 14, félkövér, jobbra zártan)</p> <p style="text-align: center;">Veszprém 20XX (évszám: TNR, 14, félkövér, középre zártan)</p>
--

4. Belső fedőlap (Minta)

<p>Pannon Egyetem (TNR, 14, félkövér, balra zárt) Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar (TNR, 14, félkövér, balra zárt) Germanisztikai és Fordítástudományi Intézet (TNR, 14, félkövér, balra zárt)</p> <p style="text-align: center;">DIPLOMAMUNKA CÍME (TNR, 16, félkövér, nyomtatott nagybetűkkel, középre zártan)</p> <p style="text-align: center;">a szerző vezetékneve + keresztnéve (TNR, 14, félkövér, középre zártan)</p> <p style="text-align: center;">Témavezető: neve és beosztása</p> <p style="text-align: center;">Veszprém 20XX (évszám: TNR, 14, félkövér, középre zártan)</p>
--

Diplomadolgozat fordítási témában:

5. 1. Tartalomjegyzék (minta – képesítő fordítás esetén)

1. Előszó/ Bevezetés (problémafelvetés, célkitűzés stb.)	
2. Elméleti alapvetés: A mezőgazdasági szaknyelv lexikai-stilisztikai jellemzői	
3. A ... c. szöveg fordítása (angolról magyarra)	
3.1. A fordítás	
3.2. A gyakori átváltási műveletek és a fordítási nehézségek bemutatása	
3.3. Terminológiai jegyzék	
.....	
4. A ...c. szöveg fordítása (németről magyarra)	
4.1. A fordítás	
3.2. A gyakori átváltási műveletek és a fordítási nehézségek bemutatása	
3.3. Terminológiai jegyzék	
5. Összefoglalás/ Konklúzió.....	
6. Mellékletek	
6.1. Eredeti angol szöveg	
6.2. Eredeti német szöveg	
6.3. Párhuzamos szövegek jegyzéke	
7. Bibliográfia	
Nyilatkozat	

5.2. Tartalomjegyzék (minta – fordítástudományi esszé írása esetén)

1. Előszó.....	.....
2. Bevezetés (problémafelvetés, célkitűzés stb.)	.....
3. Témakifejtés: Az <i>Egri csillagok</i> angol és német fordításainak egybevetése	.....
3.1. Az eredeti mű rövid bemutatása: szerző és keletkezési körülmények	.....
3.2. Az eredeti mű rövid bemutatása: lexikai-stilisztikai jellemzők	.....
3.3. Az angol fordítás bemutatása: a fordító és a megjelenés	.....
3.4. A német fordítás bemutatása: a fordító és a megjelenés	.....
.....	.....
4. Az angol és a német fordítás összehasonlító vizsgálata	.....
4.1. Mennyiségi szempontok	.....
4.1.1.....	.....
4.1.2.	.....
4.2. Minőségi szempontok	.....
4.2.1. Lexiko-szemantikai sajátosságok	.....
4.2.2. A reáliák fordítása	.....
4.2.3. A tulajdonnevek fordítása	.....
5. Összefoglalás/ Konklúzió	.....
6. Mellékletek (pl. szövegrészletek, illusztrációk)	.....
7. Bibliográfia	.....
Nyilatkozat	.....

Diplomadolgozat tolmácsolási témában:

A diplomamunka témája:

Egy tolmácsolási esemény feldolgozása és az esemény két- (vagy három-) nyelvű terminológiájának elkészítése.

A dolgozat részei:

I. A tolmácsolási esemény leírása

1. A tolmácsolási esemény adatai (megbízó, hely, időpont, várható időtartam, az esemény előzményei, a tolmácsolás módja, körülményei)
  2. A tolmácsolási esemény szereplőiről és eddigi kapcsolatukról rendelkezésre álló írásos anyagok (meghívó, cégismertető, tájékoztató broszúrák, éves jelentések, mérlegek, szerződések stb. – mindezek lehetnek mellékletek)
  3. A tolmácsolási esemény egyéb (sajátos) jellemzői
- a) az esemény helyszíne (valamelyik partner székhelye, szálloda, konferenciaközpont stb.); a helyszín hatása/befolyása a tolmácsolásra; berendezés, elhelyezkedés, akusztika, tolmács helye stb.; mikrofonok elhelyezkedése; partnerek hazai pályán vagy idegen környezetben mozognak-e,
  - b) esemény időbeli elhelyezkedése: eseménysor része-e (előzményekről mi tudható, korábbi helyszínek stb.), egyedi esemény-e,
  - c) a kommunikációs partnerek jellemzői: kulturális közelség, rang, beosztás, státusza, előzetes információs szintjük (szakember – szakember vagy szakember – nem szakember),
  - d) a kommunikációs partnerek várható szövegalkotási stratégiája (spontán – vázlat alapján – előre megírt beszéd), vizuális segédeszközök (videó, prezentáció, fólia, kiosztmány, film, konferenci mappa stb.),
  - e) az esemény témájának meghatározása (univerzális – kultúrspecifikus), szakmaiság foka (szakmai – ismeretterjesztő), célcsoport (széles nagyközönség – nagyobb/ szűkebb szakmai csoport), megértéshez szükséges előzetes információk,
  - f) kommunikációs partnerek célja és érzelmi kötődése (tájékoztatás, protokolláris esemény, szerződéskötés stb., objektív beszélgetés vagy érzelmileg erősen érintett partnerek),
  - g) tolmácsolási esemény várható információintenzitása,
  - h) esemény formalizáltsága és belső szerkezete (szigorú protokoll – informális szűkkörű beszélgetés, szokások, ceremóniák – ehhez tartozó szövegkonvenciók), plenáris ülés, közgyűlés, sajtótájékoztató, megnyitó, műhely, vita, előadás stb.
  - i) a tolmácsolási esemény részletes bemutatása, értékelése, esetleges kritikája

II. A témával kapcsolatos nyelvi segédeszközök ismertetése

1. A felkészüléshez felhasználható kétnyelvű és egynyelvű szótárak, glosszárriumok, lexikonok, enciklopédiák felsorolása (pontos bibliográfiai adatokkal)
2. Internetes források felsorolása
3. A rendelkezésre álló források értékelése használhatósági szempontból

III. A témával kapcsolatos párhuzamos szövegek gyűjteménye két vagy három nyelven

A párhuzamos szövegek lehetnek akár már elkészült fordítások, akár azonos témájú egymástól független szövegek. A szövegeket nem kell feltétlenül átgépelni, lehet fénymásolni is, de a fénymásolatok forrását valamilyen formában fel kell tüntetni.

IV. A témával kapcsolatban összeállított két- vagy háromnyelvű terminológiai gyűjtemény

Összehasonlító terminológiai gyűjtemény az előzetes információk és a párhuzamos szövegek alapján – minimum 50 terminus részletes összehasonlító feldolgozása, hivatkozott példákkal az egyes jelentésekre a párhuzamos szövegek alapján.(A terminológiai jegyzékben kontextusok szerepeljenek!)

V. Összefoglalás

A diplomamunkát 2-3 oldalas összefoglalás zárja, amelyben a szerző leírja, hogy a szóbanforgó tolmácsolási eseményben milyen szerepet játszott a terminológia, milyen nehézségeket jelenthet (jelentett) a felkészülés, milyen nehézséget jelent az adott szakterület magyar nyelvű terminológiájának megtalálása (megteremtése), tudott-e használni kész szótárakat, glosszárriumokat, melyek voltak azok, hogyan kellene azokat továbbfejleszteni stb.

5.3. Tartalomjegyzék (minta – tolmácsolási esemény elemzése esetén)

1. Előszó.....	5
2. Bevezetés (problémafelvetés, célkitűzés stb.)	7
3. Témakifejtés: Egy kiválasztott tolmácsolási esemény bemutatása	9
3.1. A tolmácsolási esemény fizikai (objektív) adatai	9
3.2. A tolmácsolási esemény szereplői	13
3.3. A tolmácsolási esemény egyéb (szociokulturális) jellemzői	15
4. A témával kapcsolatos nyelvi segédeszközök ismertetése	18
4.1. A felkészüléshez felhasználható szótárak és más nyomtatott segédeszközök	21
4.2. Internetes források felsorolása	24
4.3. A rendelkezésre álló források értékelése	26
5. A felkészüléshez használható párhuzamos szövegek	28
5.1. Az angol nyelvű párhuzamos szövegek bemutatása	28
5.2. A német nyelvű párhuzamos szövegek bemutatása	31
6. Terminológiai gyűjtemény	35
7. Összegzés	46
8. Irodalomjegyzék	48
9. Mellékletek	51
Nyilatkozat	54

6. Bibliográfia szerkesztése

– Egyszerzős önálló kötet

BALÁZS G. *Nyelvünkben a világ*. Budapest. 2002.

GUTT, E.-A. *Translation and Relevance. Cognition and Context*. Oxford: Blackwell, 1991.

É. KISS K. *Anyanyelvünk állapotáról*. Budapest. 2004. (K betűs!)

SNELL-HORNBY, M. *Übersetzungswissenschaft. Eine Neuorientierung*. Tübingen - Basel: Francke, 1994.

– Többszerzős kötet (három szerző fölött: et al.)

HORVÁTH I. – SZABARI K. – VOLFORD K. *Fordítás és tolmácsolás a világban*. Budapest: ELTE BTK Fordító-és Tolmácsképző Központ, 2000.

LACZKÓ K. – MÁRTONFI A. *Helyesírás*. Budapest: Osiris, 2006.

SNELL-HORNBY, M. et al. *Handbuch Translation*. Tübingen: Stauffenburg, 1998.

– Gyűjteményes kötet (szerk.)

HAJDU P. (szerk.) *Kettős megvilágítás. Fordításelméleti írások Szent Jeromostól a 20. század végéig*. 2007.

JENEY É. – JÓZAN I. (szerk.) *Nyelvi álarcok. Tizenhárman a fordításról*. 2008.

– Folyóiratban megjelent cikk

HELTAI P. *A fordítás és a nyelvi norma I.-III. Magyar Nyelvőr*, 128. évfolyam 2004. október-december 4. szám 407-434, 129. évfolyam 2005. január-március 1. szám, 30-58, 129. évfolyam április-június 2. szám, 165-172.

– Internetforrások

<http://www.gsu.edu/~eslhp/grammar/difmatrx.htm#top> (2009.07.10)

7. Nyilatkozat (minta, a diplomamunka utolsó lapjaként bekötve)

Alulírott ..... kijelentem, hogy a diplomadolgozat saját munkám eredménye, azt más intézménynél felsőfokú képesítés megszerzésére nem nyújtottam be.

A dolgozat elkészítéséhez felhasznált valamennyi forrást az irodalomjegyzékben feltüntettem.

Veszprém, ... év. ....hó.....nap.

(aláírás)

8. A diplomamunka beadása

Tavaszi félévben: **április 15.**

Őszi félévben: **október 31.**

A diplomamunkát

- **képesítő fordítás esetén:** 1 (fekete) kötött példányban (teljes szakdolgozat) és egy-egy nyelvenként külön fűzött példányban (B, ill. C nyelvből történő fordítás és a fordításhoz kapcsolódó kommentárok és mellékletek) + 1 CD-n,
- **esszé esetén:** 1 (fekete) kötött példányban és egy fűzött példányban (a teljes szakdolgozat) + 1 CD-n kell beadni,
- **tolmácsolási esemény elemzése esetén:** 1 (fekete) kötött példányban (teljes szakdolgozat) és egy-egy nyelvenként külön fűzött példányban + 1 CD-n.